EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.9.2025.
COM(2025) 514 final

Ieteikums

**PADOMES IETEIKUMS,**

**ar ko apstiprina Vācijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu**
**un**
**ļauj Vācijai atkāpties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus Padome noteikusi saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263**
**(Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana)**

Ieteikums

**PADOMES IETEIKUMS,**

**ar ko apstiprina Vācijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu un ļauj Vācijai atkāpties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus Padome noteikusi saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana)**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. pantu,

ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2024/1263 un jo īpaši tās 17. un 26. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

tā kā:

## VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Reformētā ES ekonomikas pārvaldības sistēma stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Reformētās ES ekonomikas pārvaldības sistēmas pamatelementi ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību[1] kopā ar grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu[2] un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES par dalībvalstu budžeta struktūrām[3]. Šīs sistēmas mērķis ir nodrošināt valstu parāda ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, izmantojot reformas un investīcijas. Tā veicina valstu atbildību, un tajā ir likts uzsvars uz vidēju termiņu apvienojumā ar noteikumu efektīvu un saskaņotu izpildes panākšanu.

(2) Jaunajā ekonomikas pārvaldības sistēmā būtiska vieta ir valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem, kurus dalībvalstis iesniedz Padomei un Komisijai. Šiem plāniem ir jāpalīdz sasniegt divus mērķus: i) nodrošināt, ka līdz korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgā līmenī un ka valdības budžeta deficīts tiek samazināts un vidējā termiņā saglabājas zem atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP, un ii) nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Tālab katrā plānā ir jāiekļauj vidēja termiņa

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

2 Padomes Regula (EK) Nr. 1467/97 (1997. gada 7. jūlijs) par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 209, 2.8.1997., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30).

3 Padomes Direktīva 2011/85/ES (2011. gada 8. novembris) par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 306, 23.11.2011., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/2024-04-30).

saistības attiecībā uz neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem[4], kas faktiski paredz budžeta ierobežojumu uz plāna darbības laiku, kurš ir četri vai pieci gadi (atkarībā no dalībvalsts parastā sasaukuma perioda). Turklāt plānā ir jāpaskaidro, kā dalībvalsts nodrošinās reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, it īpaši konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (tajā skaitā attiecīgā gadījumā tajos, kuri attiecas uz makroekonomiskas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (MNNP)), un kā dalībvalsts pievērsīsies Savienības kopīgajām prioritātēm. Fiskālo korekciju periods ir četri gadi, taču to var pagarināt par ilgākais trim gadiem, ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu, kas atbilst Regulā (ES) 2024/1263 noteiktajiem kritērijiem.

(3) Pēc tam, kad plāns ir iesniegts, Komisija novērtē, vai tas atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

(4) Padome uz Komisijas ieteikuma pamata pieņem ieteikumu, kurā nosaka attiecīgās dalībvalsts neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus un attiecīgā gadījumā apstiprina reformu un investīciju jomas saistību kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai.

(5) Sistēma nodrošina iespēju noteikumus piemērot elastīgi, ja ārkārtēji apstākļi, ko dalībvalstis nevar kontrolēt, rada būtisku ietekmi uz publiskajām finansēm saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 26. pantu. Tādā gadījumā pēc dalībvalsts lūguma un Komisijas ieteikuma, kura pamatā ir tās veiktā analīze, Padome var četru nedēļu laikā pēc Komisijas ieteikuma pieņemt ieteikumu, kas ļauj dalībvalstij novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, ko tai noteikusi Padome, ja i) pastāv ārkārtēji apstākļi, kurus dalībvalsts nevar kontrolēt, ii) tie rada būtisku ietekmi uz attiecīgās dalībvalsts publiskajām finansēm, iii) šāda novirzīšanās neapdraud fiskālo stabilitāti vidējā termiņā. Padome nosaka termiņu šādai novirzei.

## APSVĒRUMI ATTIECĪBĀ UZ VĀCIJAS VALSTS VIDĒJA TERMIŅA FISKĀLI STRUKTURĀLO PLĀNU

(6) Vācija pirmo valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu Padomei un Komisijai iesniedza 2025. gada 17. jūlijā. Iesniegšana notika Regulas (ES) 2024/1263 36. pantā noteiktā termiņa pagarinājumā, kam bija piekritusi Komisija, ņemot vērā Vācijas norādītos iemeslus. Tika panākta vienošanās par pagarinājumu, jo iepriekšējā valsts valdība zaudēja parlamenta vairākumu un 2025. gada 23. februārī notika parlamenta vēlēšanas, kam sekoja vairākas nedēļas ilgas koalīcijas sarunas, kuru rezultātā 9. aprīlī tika noslēgts koalīcijas līgums un 2025. gada 6. maijā tika izveidota jauna valdība.

[4] Neto izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2024/1263 2. pantā sniegtajai definīcijai ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, ko pilnībā sedz Savienības fondu ieņēmumi, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

**Process pirms plāna iesniegšanas**

(7) Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 9. pantu 2025. gada 17. jūnijā nosūtīja Vācijai iepriekšējos norādījumos ar atsauces trajektoriju[5]. Komisija publicēja šo atsauces trajektoriju 24. jūlijā[6]. Atsauces trajektorija ir balstīta uz risku un ļauj nodrošināt, ka līdz fiskālās korekcijas perioda beigām un, ja netiek veikti papildu budžeta pasākumi, pēc korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds vidējā termiņā ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgā līmenī un ka vispārējās valdības budžeta deficīts korekcijas periodā tiek samazināts zem 3 % no IKP un vidējā termiņā saglabājas zem minētās atsauces vērtības. Vidējs termiņš tiek definēts kā desmit gadu laikposms, kas seko korekcijas perioda beigām. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 7. un 8. pantu atsauces trajektorija atbilst arī parāda ilgtspējas nosacījumam un deficīta noturības nosacījumam.

Pamatojoties uz Komisijas pieņēmumiem un pieņemot septiņu gadu korekcijas periodu, Vācijai iesniegtajā atsauces trajektorijā ir noteikts, ka neto izdevumi nedrīkst palielināties vairāk kā par 1. tabulā norādītajām vērtībām. Tas nozīmē, ka neto izdevumu gada vidējais pieaugums septiņu gadu korekcijas periodā (2025.–2031. gadā) ir 1,8 % un plāna aptvertajā piecu gadu periodā (2025.–2029. gadā) ir 1,7 %. Plāna darbības laiks ir pieci gadi (2025.–2029. gads), nevis parastie četri gadi, jo, ņemot vērā federālās vēlēšanas, kas izņēmuma kārtā notika 2025. gada februārī, pašreizējā federālā valdība būs atbildīga par piecu, nevis četru budžeta likumu sagatavošanu.

**1. tabula. Atsauces trajektorija, ko Komisija iesniedza Vācijai 2025. gada 17. jūnijā**

| | 2025. g. | 2026. g. | 2027. g. | 2028. g. | 2029. g. | 2030. g. | 2031. g. | Vidēji 2025.–2029. g. | Vidēji 2025.–2031. g. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Neto izdevumu maksimālais pieaugums (gadā, %) | 1,8 | 1,6 | 1,7 | 1,8 | 1,9 | 1,9 | 1,9 | 1,7 | 1,8 |

Avots: Komisijas aprēķini.

(8) Vācija un Komisija no 2025. gada jūnija līdz jūlijam risināja Regulas (ES) 2024/1263 12. pantā paredzēto tehnisko dialogu. Dialogā galvenā uzmanība tika

5 Dalībvalstīm un Ekonomikas un finanšu komitejai nosūtāmie iepriekšējie norādījumi ietver trajektorijas bez korekcijas perioda pagarinājuma un ar to (attiecīgi par četriem un septiņiem gadiem). Tie ietver arī galvenos sākotnējos nosacījumus un Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēmas pamatā esošos pieņēmumus. Atsauces trajektorija tika aprēķināta, pamatojoties uz metodiku, kas aprakstīta Komisijas *2023. gada parāda ilgtspējas pārskatā* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Tās pamatā ir Eiropas Komisijas 2025. gada pavasara prognoze un tās vidēja termiņa pagarinājums līdz 2034. gadam, un ilgtermiņa IKP pieaugums un novecošanas izmaksas atbilst Komisijas un Padomes kopīgajam *2024. gada ziņojumam par novecošanu* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#Germany.

pievērsta Vācijas paredzētajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem un pamatā esošajiem pieņēmumiem, kā arī paredzētajam reformu un investīciju saistību kopumam ar mērķi pamatot korekcijas perioda pagarināšanu, ietverot investīcijas veicinošas reformas un pasākumus, kas vērsti uz vienkāršošanu, efektivitāti un darbaspēka piedāvājuma uzlabošanu. Dialoga ietvaros Vācija un Komisija apsprieda arī reformas un investīcijas, ko paredzēts īstenot, lai reaģētu uz galvenajām Eiropas pusgadā apzinātajām problēmām un pievērstos Savienības kopīgajām prioritātēm, proti, tās ir taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, sociālā un ekonomiskā noturība, enerģētiskā drošība un aizsardzības spēju palielināšana.

(9) Vācija 2025. gada jūlijā atbilstīgi Regulas (ES) 2024/1263 11. panta 3. punktam un 36. panta 1. punkta c) apakšpunktam un saskaņā ar tās plānā sniegto informāciju rīkoja apspriešanos ar sociālajiem partneriem un reģionālajām iestādēm.

(10) Stabilitātes padome, kas ir Vācijas Federācijas un federālo zemju apvienota struktūra, sniedza atzinumu[7] par makroekonomiskajām prognozēm un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, kas ir neto izdevumu daudzgadu maksimālo pieauguma tempu pamatā. Kopumā tika uzskatīts, ka vidēja termiņa plāna izdevumu virzība atbilst ES noteikumiem un atbalsta ekonomikas izaugsmi. Stabilitātes padome norādīja, ka uzticamu novērtējumu var veikt tikai pēc tam, kad 2025. gada oktobrī tiks pārskatītas valsts mēroga prognozes, un uzsvēra, cik svarīgi ir īstenot izaugsmi veicinošus pasākumus, izdevumu disciplīnu un strukturālās reformas, lai sasniegtu mērķus.

(11) Plāns tika iesniegts parlamentam 20. un 21. jūlijā ar attiecīgo parlamenta komiteju starpniecību.

**Citi saistīti procesi**

(12) Vācija 2025. gada budžeta plāna projektu iesniedza 2024. gada 15. oktobrī. Komisija atzinumu par šo budžeta plāna projektu pieņēma 2024. gada 26. novembrī[8]. Ņemot vērā politiskās norises Vācijā, valsts parlaments nebalsoja par un neapstiprināja 2025. gada budžeta projektu, uz kura pamata Komisija pieņēma atzinumu, un budžeta projekts attiecīgi nestājās spēkā. Pēc federālajām vēlēšanām federālā valdība sagatavoja pārskatītu 2025. gada budžeta projektu, un ir paredzams, ka valsts parlaments to pieņems 2025. gada septembra beigās. Turklāt federālā valdība 30. jūlijā pēc plāna iesniegšanas pieņēma 2026. gada budžeta likumprojektu. Paredzams, ka valsts parlaments to pieņems 2025. gada decembra sākumā. Tiek sagaidīts, ka Vācija savu 2026. gada budžeta plāna projektu iesniegs līdz 2025. gada 15. oktobrim.

(13) Vācija 2025. gada 24. aprīlī lūdza iedarbināt valsts izņēmuma klauzulu, lai pavērtu iespēju īstenot lielākus aizsardzības izdevumus saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 26. panta 1. punktu, ievērojot Komisijas 2025. gada 19. marta paziņojumu (C(2025)2000 final). Tādējādi šis pieprasījums tika iesniegts pirms vidēja termiņa fiskālā un strukturālā plāna iesniegšanas. Pieprasījumu iedarbināt valsts izņēmuma klauzulu Komisija izvērtēja vienlaikus ar vidēja termiņa fiskālā un strukturālā plāna novērtējumu. Tāpēc plāna novērtējumā ir ņemta vērā valsts izņēmuma klauzulas

[7] Iekļauts Vācijas plānā, 106. un turpmākās lpp., https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/07601136-78f2-41dc-a188-4a5127acdb9c_en?filename=2025-08-19_MTFSP_Final_EN_BF_a.pdf.

[8] Komisijas atzinums par Vācijas budžeta plāna projektu, 26.11.2024., C(2024)9058 final.

iedarbināšana, it īpaši saistībā ar parāda ilgtspējas nosacījuma un deficīta noturības nosacījuma ietekmi.

(14) Parāda ilgtspējas nosacījums un deficīta noturības nosacījums (Regulas (ES) 2024/1263 7. un 8. pants) tika izveidoti, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis īsteno minimālu fiskālo korekciju, un šie nosacījumi var būt stingrāki par tiem, kas paredzēti uz ilgtspēju balstītā pieejā. Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanas laikā minētos nosacījumus neņem vērā. Šī pieeja nodrošina, ka valsts izņēmuma klauzulas ilgtspējas nosacījums tiek vienādi piemērots visām dalībvalstīm.

(15) Padome 2025. gada 8. jūlijā adresēja Vācijai vairākus konkrētai valstij adresētus ieteikumus (KVAI) Eiropas pusgada ietvaros[9].

## PLĀNA KOPSAVILKUMS UN KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

(16) Turpmāk ir sniegts plāna novērtējums, ko Komisija veica saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 16. pantu.

### Konteksts – makroekonomiskā un fiskālā situācija un perspektīvas

(17) Ekonomiskā aktivitāte Vācijā 2024. gadā samazinājās par 0,5 %, ko veicināja eksporta un investīciju samazināšanās[10]. Saskaņā ar Komisijas 2025. gada pavasara prognozi, kas publicēta 2025. gada maijā, paredzams, ka ekonomika 2025. gadā stagnēs, jo privātā patēriņa un investīciju atveseļošanos lielā mērā kompensē neto eksporta negatīvā ietekme. Paredzams, ka 2026. gadā reālais IKP palielināsies par 1,1 %, ko veicinās eksporta atveseļošanās un privātā patēriņa un investīciju pastāvīgs pieaugums. Sagaidāms, ka prognozes periodā (t. i., 2025. un 2026. gadā) potenciālais IKP pieaugums Vācijā nedaudz samazināsies no 0,5 % 2024. gadā līdz 0,3 % 2025. un 2026. gadā, ko galvenokārt veicinās iedzīvotāju skaita samazināšanās, nostrādāto stundu skaita pastāvīgs samazinājums uz vienu nodarbināto un zems kopējās faktoru produktivitātes pieaugums. Bezdarba līmenis 2024. gadā bija 3,4 %, un saskaņā ar Komisijas prognozi tas 2025. gadā būs 3,6 % un 2026. gadā 3,3 %. Paredzams, ka inflācija (IKP deflators), kas 2024. gadā bija 3,1 %, samazināsies līdz 2,4 % 2025. gadā un līdz 2,2 % 2026. gadā. Valdības politikas nodomi palielināt infrastruktūras un aizsardzības izdevumus vēl nebija pietiekami detalizēti, lai tos līdz noteiktajam termiņam iekļautu Komisijas 2025. gada pavasara prognozē. Datu publiskojumi un politikas norises kopš pavasara prognozes publicēšanas liecina, ka ekonomikas izaugsme 2025. un 2026. gadā, kā arī IKP deflators 2025. gadam var būt lielāks nekā gaidīts pavasarī.

(18) Runājot par fiskālajām norisēm, Vācijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2024. gadā bija 2,8 % no IKP[11]. Saskaņā ar Komisijas 2025. gada pavasara prognozi paredzams, ka 2025. gadā tas kopumā saglabāsies stabils 2,7 % apmērā no IKP un, ja politika nemainīsies, palielināsies līdz 2,9 % 2026. gadā. Vispārējās valdības parāds

---

9 Padomes Ieteikums par Vācijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku, 08.07.2025.

10 Vācijas Federālais statistikas birojs (*DESTATIS*) pārskatīja datus par attiecīgajiem makroekonomiskajiem rādītājiem, piemēram, IKP rādītājiem no 2008. līdz 2024. gadam. Pārskatīšanas rezultāti ir pieejami tīmekļa vietnē https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2025/07/PD25_278_811.html.

11 Avots: *Eurostat*.

2024. gada beigās bija 62,5 % no IKP. Saskaņā ar Komisijas 2025. gada pavasara prognozi tas 2025. gada beigās palielināsies līdz 63,8 % no IKP un 2026. gada beigās – līdz 64,7 %. Šajās prognozēs nav ņemti vērā jaunākie politikas paziņojumi, kas minēti vidēja termiņa plānā, jo tas tika iesniegts pēc pavasara prognozes termiņa beigām. Vācijas federālā valdība 2025. gada 24. jūnijā un 30. jūlijā pieņēma federālo budžetu 2025. un 2026. gadam. Budžeti liecina par izdevumu un deficīta pieaugumu 2025. un 2026. gadā salīdzinājumā ar Komisijas 2025. gada pavasara prognozēm.

**Neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi un galvenie makroekonomiskie pieņēmumi plānā**

(19) Vācijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2029. gadam, un tajā ir paredzēta fiskālā korekcija septiņu gadu garumā (2025.–2031. gads).

(20) Plānā ir ietverta visa informācija, kas jāsniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. pantu[12].

(21) Plānā ietverta apņemšanās ievērot 2. tabulā norādītos neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, t. i., bez prasībām, kas izriet no aizsardzības pasākumiem (sk. 2. tabulas zemāko daļu), un tas atbilst neto izdevumu vidējam maksimālajam pieaugumam 2,9 % apmērā 2025.–2029. gadā. Komisijas novērtējums ir balstīts uz neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem bez prasībām, kas izriet no aizsardzības pasākumiem. Papildus Vācija uzņemas saistības veikt reformas un investīcijas, lai korekcijas periodu pagarinātu līdz 7 gadiem (2025.–2031. gads), kuros plānotais neto izdevumu vidējais maksimālais pieaugums ir 2,8 %.

**2. tabula. Neto izdevumu maksimālais pieaugums Vācijas plānā**
ar parāda ilgtspējas nosacījuma un deficīta noturības nosacījuma ietekmi un bez tās
(gada un kumulatīvie pieauguma tempi (%) nominālā izteiksmē)

| | | | | | | Korekcijas perioda pagarinājums | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2024. g. | 2025. g. | 2026. g. | 2027. g. | 2028. g. | 2029. g. | 2030. g. | 2031. g. | Vidējais rādītājs plāna darbības laikā 2025.–2029. g. | Vidējais rādītājs visā korekcijas periodā 2025.–2031. g. |
| Ietverot parāda ilgtspējas nosacījuma un deficīta noturības nosacījuma ietekmi | | | | | | | | | | |

[12] Plānā nav iekļauta detalizēta informācija par Komisijas atsauces trajektoriju, kas prasīta Regulas (ES) 2024/1263 13. panta b) punktā, un informācija par netiešajām saistībām un iespējamām saistībām, kas prasīta Regulas (ES) 2024/1263 13. panta g) punktā.

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Katru gadu | 4,0 | 3,1 | 3,0 | 2,7 | 2,1 | 2,0 | 2,4 | 2,4 | 2,6 | 2,5 |
| Kumulatīvi (*) | | 3,1 | 6,2 | 9,0 | 11,3 | 13,5 | 16,3 | 19,1 | n. p. | n. p. |
| Neietverot parāda ilgtspējas nosacījuma un deficīta noturības nosacījuma ietekmi (**) | | | | | | | | | | |
| Katru gadu | 4,0 | 4,4 | 4,5 | 2,3 | 1,7 | 1,6 | 2,7 | 2,7 | 2,9 | 2,8 |
| Kumulatīvi (*) | | 4,4 | 9,0 | 11,5 | 13,3 | 15,2 | 18,3 | 21,5 | n. p. | n. p. |

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu pieņemot 2024. gadu.
(**) Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanas periods ir 2025.–2028. gads.

Avots: Vācijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns un Komisijas aprēķini.

**Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības parādu**

(22) Ja plānā noteiktie neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi (sk. 2. tabulas zemāko daļu) un pamatā esošie pieņēmumi īstenosies, vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP saskaņā ar plānu pamazām palielināsies no 62,5 % 2024. gada beigās līdz 64,4 % korekcijas perioda beigās (2031. gadā), kā parādīts 3. tabulā. Tiek prognozēts, ka pēc korekcijas perioda, t. i., vidējā termiņā, vispārējās valdības parāds samazināsies, 2041. gadā sasniedzot 56,5 % no IKP.

**3. tabula. Vācijas plānā norādītā vispārējās valdības parāda un bilances attīstība**

| | 2024. g. | 2025. g. | 2026. g. | 2027. g. | 2028. g. | 2029. g. | 2030. g. | 2031. g. | 2041. g. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Valdības parāds (% no IKP) | 62,5 | 63,9 | 65,5 | 66,5 | 66,9 | 66,5 | 65,5 | 64,4 | 56,5 |
| Valdības bilance (% no IKP) | -2,7 | -3,3 | -3,8 | -3,2 | -2,5 | -1,8 | -1,4 | -1,1 | -1,1 |

Avots: Vācijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Saskaņā ar plānu līdz korekcijas perioda beigām (2031. gadam) tiktu panākta vispārējās valdības parāda attiecības pret IKP samazināšanās. Tas ir ticami, jo, balstoties uz plānā norādītajiem pieņēmumiem, saskaņā ar visiem Komisijas parāda ilgtspējas analīzes deterministiskajiem stresa testiem tiek prognozēts, ka parāds desmit gadu periodā pēc korekcijas perioda samazināsies, un stohastiskās prognozes liecina, ka parāda samazināšanās varbūtība ir pietiekami liela.

Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētie neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta a) punktā un 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz parādu.

**Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības bilanci**

(23) Balstoties uz plānā norādītajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem un pieņēmumiem, vispārējās valdības budžeta deficīts samazināsies no 2,7 % no IKP 2024. gadā līdz 1,8 % 2029. gadā un 1,1 % no IKP korekcijas perioda beigās (2031. gadā). Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības bilance korekcijas perioda beigās (2031. gadā) nepārsniegtu atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP, lai gan tiek prognozēts, ka plāna pirmajos gados šī vērtība tiks pārsniegta.

Arī desmit gadu periodā pēc korekcijas perioda (t. i., līdz 2041. gadam) valdības budžeta deficīts nepārsniegtu 3 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētie neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi atbilst Regulas (ES) 2024/1263 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz deficītu.

**Fiskālās korekcijas profils laikā**

(24) Pamatojoties uz strukturālās primārās bilances gada izmaiņu profilu laikā, plānā ir ievērota nelineāra korekcija, ekspansīva politika 2025. un 2026. gadā, kuru veicina lielāki izdevumi (sk. 27. apsvērumu), un ievērojama konsolidācija 2027.–2029. gadā. Sākotnējā ekspansīvā fiskālā nostāja plāna pirmajos gados ir paredzēta, lai atbalstītu aktivitāti un investīcijas pēc divu gadu negatīva reālā IKP pieauguma. Kopumā neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi plāna piecu gadu periodā atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta c) punktā izklāstītajam neatlikšanas nosacījumam, jo fiskālās korekcijas centieni plāna periodā (2025.–2029. gads) ir proporcionāli kopējiem centieniem visā korekcijas periodā (2025.–2031. gads).

**4. tabula. Vācijas plānā norādītā strukturālās primārās bilances attīstība**

| | 2024. g. | 2025. g. | 2026. g. | 2027. g. | 2028. g. | 2029. g. | 2030. g. | 2031. g. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Strukturālā primārā bilance (% no IKP) | -0,9 | -1,3 | -1,8 | -1,2 | -0,3 | 0,5 | 0,8 | 1,1 |
| Strukturālās primārās bilances izmaiņas (procentp.) | 0,3 | -0,4 | -0,5 | 0,6 | 0,9 | 0,8 | 0,3 | 0,3 |

Avots: Vācijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

**Īpaši apsvērumi par deficīta noturības nosacījuma un parāda ilgtspējas nosacījuma piemērošanu Vācijas gadījumā valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanas laikā**

(25) Atbilstīgi Regulas (ES) 2024/1263 8. pantam fiskālā korekcija turpināsies, līdz attiecīgā dalībvalsts sasniedz deficīta līmeni, kas strukturālā izteiksmē nodrošina

kopēju noturības rezervi 1,5 % apmērā no IKP attiecībā pret deficīta atsauces vērtību 3 % apmērā no IKP (deficīta noturības nosacījums). Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 7. pantu prognozētajai parāda attiecībai ir jāsamazinās par minimālo gada vidējo summu 0,5 procentpunktu apmērā, ja vien parāda attiecība pret IKP saglabājas no 60 % līdz 90 % (parāda ilgtspējas nosacījums).

Ja ir izpildīti valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanas nosacījumi, šīs iedarbināšanas laikā atļautā elastība būtu jāaprēķina, atskaitot šo divu nosacījumu ietekmi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm. Tāpēc šajos īpašajos apstākļos vidēja termiņa fiskālā un strukturālā plāna novērtējums un valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanas pieprasījuma novērtējums būtu jāveic integrētā veidā. It īpaši, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, nav jāpārbauda, vai Vācijas vidēja termiņa plāns atbilst nosacījumiem 2025.–2028. gada periodam, uz ko attiecas valsts izņēmuma klauzula. Attiecībā uz atlikušo korekcijas periodu (2029.–2031. gads), tā kā valsts izņēmuma klauzula vairs netiks piemērota, ir jāpārbauda, vai Vācijas vidēja termiņa fiskālajā un strukturālajā plānā ir ievēroti nosacījumi.

Regulas (ES) 2024/1263 8. pantā noteiktā prasība attiecībā uz deficīta noturības nosacījumu, kuras mērķis ir nodrošināt kopēju rezervi attiecībā pret deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, Vācijai tiek piemērota no 2029. gada. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 8. pantu 2029., 2030. un 2031. gadā vidēja termiņa plānā paredzamā strukturālās primārās bilances ikgadējā korekcija nevar būt mazāka par 0,25 % no IKP, ja tiek sagaidīts, ka strukturālais budžeta deficīts iepriekšējā gadā saglabāsies lielāks par 1,5 % no IKP, nolūkā strukturālā izteiksmē panākt kopējo noturības rezervi 1,5 % apmērā no IKP. Fiskālā korekcija, kas izriet no plānā norādītajām politikas saistībām un pieņēmumiem, 2029., 2030. un 2031. gadā pārsniegs 0,25 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētie neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi atbilst deficīta noturības nosacījumam 2029.–2031. gadam.

Ievērojot Regulas (ES) 2024/1263 7. pantu, tā kā saskaņā ar plānu vispārējās valdības parāds korekcijas periodā pārsniegs 60 % (bet nepārsniegs 90 % no IKP), parāda attiecībai ir jāsamazinās vismaz par vidēji 0,5 procentpunktiem gadā, līdz tā ir mazāka par 60 %. Šis vidējais samazinājums, kas ir vienāds ar 0,8 procentpunktiem, ir aprēķināts par 2029.–2031. gada periodu. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētie neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi atbilst parāda ilgtspējas nosacījumam 2029.–2031. gadam.

**Plāna makroekonomiskie pieņēmumi**

(26) Plāna pamatā ir pieņēmumi, kas nedaudz atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, kuri ir pamatā atsauces trajektorijai, kas Vācijai tika nosūtīta 2025. gada 17. jūnijā (sk. 5. tabulu). Konkrētāk, plānā ir izmantoti atšķirīgi pieņēmumi attiecībā uz sākuma pozīciju 2024. gadā, potenciālo izaugsmi un IKP deflatoru, ņemot vērā jaunākus datus. Ir nepieciešams rūpīgs šo atšķirību novērtējums, īpaši tāpēc, ka plānā paredzētais neto izdevumu vidējais maksimālais pieaugums ir lielāks, nekā to paredz atsauces trajektorija. Pieņēmumu atšķirības, kurām ir būtiskākā ietekme uz neto izdevumu vidējo pieaugumu, ir norādītas tālāk, par katru no tām sniedzot atsevišķu novērtējumu.

Plānā izmantots izlīdzināts potenciālās izlaides pieaugums 2024.–2029. gada periodā, kā rezultātā plāna korekcijas periodā salīdzinājumā ar Komisijas pieņēmumiem vidējā potenciālā izlaide ir lielāka, un tādējādi tā veicina lielāku neto izdevumu vidējo pieaugumu. Iespēju izmantot stabilākus potenciālās izaugsmes rādītājus paredz Regulas (ES) 2024/1263 36. panta 1. punkta f) apakšpunkts, ja kumulatīvā izaugsme aplēšu laikposmā (t. i., līdz 2038. gadam) kopumā atbilst Komisijas pieņēmumiem un piemērošanu pienācīgi pamato ekonomiski argumenti, kā tas ir šajā plānā. Plānā potenciālās izaugsmes izlīdzināšanas piemērošana ir pamatota ar lielāku nenoteiktību aplēsēs neseno makroekonomisko ārējo satricinājumu dēļ. Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots. Plānā norādīts, ka Vācijas fiskālo stimulu kopums (ko galvenokārt virza tās jaunais Īpašais infrastruktūras un klimatneitralitātes fonds), visticamāk, turpmākajos gados vēl vairāk veicinās ekonomisko aktivitāti, pateicoties gaidāmajām papildu publiskajām un privātajām investīcijām.

**5. tabula. Vācijas plāna galvenie pieņēmumi**

| | | | | | | Korekcijas perioda pagarinājums | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 2024. g. | 2025. g. | 2026. g. | 2027. g. | 2028. g. | 2029. g. | 2030. g. | 2031. g. | Vidējais rādītājs plāna darbības laikā 2025.–2029. g. | Vidējais rādītājs visā korekcijas periodā 2025.–2031. g. |
| Potenciālā IKP pieaugums (%) | 0,5 | 0,9 | 0,9 | 0,9 | 0,9 | 0,9 | 0,9 | 0,9 | 0,9 | 0,9 |
| Inflācija (IKP deflatora pieaugums) (%) | 3,1 | 2,7 | 2,6 | 2,6 | 2,6 | 2,5 | 2,5 | 2,4 | 2,6 | 2,6 |

Avots: Vācijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns un Komisijas aprēķini.

Plānā ir pieņemts, ka 2025. un 2026. gadā IKP deflatori būs nedaudz lielāki nekā Komisijas pieņēmumi. Šādi augstāki deflatori veicina augstāku neto izdevumu vidējo pieaugumu plānā korekcijas periodā. Atšķirību starp IKP deflatoru 2025. gadā Komisijas pieņēmumos un to, kas norādīts plānā, pamato jaunākie dati par 2025. gada pirmo ceturksni, kuri nebija iekļauti Komisijas pieņēmumos[13]. IKP deflatoru atšķirību 2026. gadā var pamatot ar globālās tirdzniecības spriedzes ietekmi

[13] Dati par otro ceturksni, kas publicēti pēc plāna iesniegšanas, vēl vairāk pamato 2025. gada IKP deflatora atšķirību.

uz cenām un paredzamo publisko izdevumu ievērojamo pieaugumu. Kopā šie argumenti pienācīgi pamato šo deflatoru novirzi no Komisijas skaitļiem.

Plānā iekļautajam atjauninātajam nominālajam deficītam 2024. gadā nav būtiskas ietekmes uz neto izdevumu vidējo pieaugumu salīdzinājumā ar Komisijas pieņēmumiem. Tas nozīmē, ka atšķirība starp neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem plānā un atsauces trajektoriju ir skaidrojama ar atšķirībām pieņēmumos, kuras kopumā var pieņemt saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. panta b) punktu. Kopumā visas pieņēmumu atšķirības kopā plānā rada vidējo neto izdevumu pieaugumu, kas pārsniedz atsauces trajektoriju.

Komisija ņems vērā iepriekš minēto plāna pieņēmumu novērtējumu turpmākajos novērtējumos par atbilstību neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem.

**Plāna fiskālā stratēģija**

(27) Saskaņā ar plāna indikatīvo fiskālo stratēģiju saistības attiecībā uz neto izdevumiem tiks izpildītas, īstenojot uz izaugsmi vērstu stratēģiju, kuras pamatā ir publiskās investīcijas, strukturālas reformas un pakāpeniska konsolidācija. Plānā ir paredzēta virzība ar atliktu korekciju un ekspansīvu politikas nostāju 2025. un 2026. gadā. Paplašināšanās lielā mērā ir saistīta ar lielākiem uz investīcijām orientētiem izdevumiem (sk. 6. tabulu), ar kuriem risina lēnu ekonomikas izaugsmi un nepietiekamas investīcijas un ko lielā mērā finansē jaunizveidots Īpašais infrastruktūras un klimatneitralitātes fonds. Fonds aizsargā uz investīcijām orientētus izdevumus, nosakot prasību, ka tiek finansēti tikai tie izdevumi, kas pārsniedz iepriekš noteiktu investīciju izdevumu daļu federālajā budžetā. Fiskālajai ekspansijai seko ievērojami konsolidācijas centieni 2027., 2028. un 2029. gadā. Konsolidācijas stratēģija ietver lielākus ieņēmumus ar izaugsmi veicinošiem pasākumiem, piemēram, birokrātijas izmaksu samazināšanu par 25 %, izmantojot digitalizāciju un juridisko vienkāršošanu, finansējuma trūkumu novēršanu paplašināšanās un inovācijas kapitāla jomā un kvalificēta darbaspēka piedāvājuma palielināšanu, izmantojot stimulus palielināt līdzdalību darba tirgū un uzlabotus imigrācijas procesus. Attiecībā uz izdevumiem vidēja termiņa plānā ir ziņots par valdības nodomu regulāri pārskatīt un racionalizēt visas subsīdijas un finansēšanas programmas, konsolidēt sociālos pabalstus un līdz 2029. gadam samazināt ministriju un valsts parlamenta administrācijas darbinieku skaitu vismaz par 8 %. Šo nodomu un pieņemamo politikas pasākumu specifikācija ir jāapstiprina vai jākoriģē un jāizsaka skaitļos gada budžetos.

**Plānā izklāstīto reformu un investīciju saistību kopums, kas ir pamatā fiskālās korekcijas perioda pagarinājumam**

(28) Kā pamatu fiskālās korekcijas perioda pagarinājumam no četriem līdz septiņiem gadiem Vācija plānā uzņemas saistības veikt reformu un investīciju kopumu ar mērķi palielināt potenciālo izaugsmi un fiskālo stabilitāti.

Reformu un investīciju kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, veido divas saistības no Vācijas atveseļošanas un noturības plāna (ANP), kā arī 15 jaunas reformas un investīcijas. Šo kopumu veido turpmāk aprakstītie pasākumi (sk. arī II pielikumu).

– Federālo zemju darba grupa efektīvai publiskajai pārvaldei: pasākums ir apņemšanās saskaņā ar ANP (6.2.1. pasākums) padarīt pārvaldību efektīvāku un labāk koordinēt plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūras federālā un federālo zemju līmenī. Pirmie divi posmi ir darba grupas progresa ziņojumu publicēšana attiecīgi līdz 2021. un 2022. gadam. Trešajā posmā vismaz 80 % no otrā progresa ziņojuma pasākumiem būtu jāīsteno līdz 2025. gada 1. ceturksnim.

– Atkrastes vēja enerģijas likums: pasākums ir apņemšanās saskaņā ar ANP (7.1.5. pasākums) radīt apstākļus atkrastes vējturbīnu paātrinātai izvietošanai. 2023. gada 1. ceturksnī stājās spēkā Atkrastes vēja enerģijas likums, kas tādējādi samazināja šķēršļus atjaunīgās enerģijas un nepieciešamās tīkla infrastruktūras attīstībai, vienkāršojot plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūras attiecīgajiem projektiem.

– Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda darbības sākšana: Reformas mērķis ir stiprināt finanšu shēmu, lai risinātu steidzamas publisko investīciju vajadzības valsts infrastruktūrai. Pēc Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda izveides tiesību aktiem, ar ko paredz noteikumus par līdzekļu izlietojumu, it īpaši papildināmības kritērijam attiecībā uz investīcijām, būtu jāstājas spēkā līdz 2025. gada 3. ceturksnim.

– Pētniecības pabalsts pētniecības un izstrādes atbalstam: šā pasākuma mērķis ir stiprināt uzņēmējdarbības pētniecības un izstrādes darbības, izmantojot fiskālos stimulus. Reforma ietver tiesību akta pieņemšanu, lai līdz 2026. gada 1. ceturksnim paplašinātu pētniecības pabalsta nodokļa bāzi un attiecināmos izdevumus.

– Administratīvā sloga samazināšana: šā pasākuma mērķis ir samazināt birokrātisko slogu uzņēmumiem, iedzīvotājiem un administrācijai. Korektīvie pasākumi tiks apvienoti administratīvā sloga samazināšanas tiesību aktos. Paredzams, ka tiesību aktus pieņems līdz 2027. gada 4. ceturksnim.

– Iepirkuma tiesību aktu vienkāršošana bruņotajiem spēkiem: šā pasākuma mērķis ir samazināt birokrātiju un veicināt investīcijas, vienkāršojot iepirkuma tiesību aktus federālajiem bruņotajiem spēkiem, paplašinot vienkāršotu iepirkuma procedūru darbības jomu, paātrinot un digitalizējot procedūras. Paredzams, ka tiesību akti stāsies spēkā līdz 2026. gada 2. ceturksnim.

– Iepirkuma tiesību aktu vienkāršošana: līdzīgi kā iepriekšējā pasākumā šīs reformas mērķis ir samazināt birokrātiju un veicināt investīcijas, vienkāršojot iepirkuma tiesību aktus, paplašinot vienkāršotu iepirkuma procedūru darbības jomu, paātrinot un digitalizējot procedūras. Paredzams, ka tiesību akti stāsies spēkā līdz 2026. gada 2. ceturksnim.

– Nodarbinātības veicināšana pēc pensionēšanās vecuma sasniegšanas: šā pasākuma mērķis ir uzlabot darbaspēka piedāvājumu, novēršot demotivējošus faktorus, lai būtu iespējams turpināt darbu pēc parastā pensionēšanās vecuma. Reforma paredz līdz 2026. gada 2. ceturksnim atcelt aizliegumu, kas darba devējiem liedz piedāvāt pagaidu līgumu iepriekš nodarbinātajiem darba ņēmējiem), lai atvieglotu pagaidu atgriešanos darba tirgū pēc pensionēšanās vecuma sasniegšanas.

– Digitāla vienas pieturas aģentūra kvalificētiem trešo valstu valstspiederīgajiem: šā pasākuma mērķis ir uzlabot darbaspēka piedāvājumu, atvieglojot augsti

kvalificētu personu migrāciju. Reforma paredz līdz 2029. gada 4. ceturksnim izveidot centrālu IT platformu ārvalstu profesionāļiem.

– Darba iespēju paplašināšana pagaidu iedzīvotājiem: šā pasākuma mērķis ir uzlabot darbaspēka piedāvājumu, palielinot bēgļu līdzdalību darba tirgū. Reforma paredz samazināt bēgļu darba aizliegumu līdz ne vairāk kā trim mēnešiem, līdz 2028. gada 4. ceturksnim grozot attiecīgos tiesību aktus.

– Tabakas nodokļa paplašināšana: šā pasākuma mērķis ir aizsargāt nodokļu ieņēmumus un stiprināt sabiedrības veselības aizsardzību. Reforma paredz līdz 2026. gada 4. ceturksnim pieņemt likumu par tabakas nodokļa modeļa paplašināšanu.

– Investīciju mājokļos veicināšana (*Housing Turbo*): šā pasākuma mērķis ir palielināt investīcijas mājokļos, vienkāršojot mājokļu būvniecības noteikumus. Reforma ietver tiesību aktu vienkāršošanu mājokļu būvniecības jomā līdz 2026. gada 1. ceturksnim, izmantojot pagaidu noteikumu izņēmumus, elastīgāku plānošanu, paplašinātus īpašos noteikumus un skaidrākas trokšņa konfliktu pamatnostādnes.

– Valdības atbalstīta riska kapitāla fonda izveide: šā pasākuma mērķis ir uzlabot jaunuzņēmumu piekļuvi finansējumam, mobilizējot kapitālu no institucionālajiem investoriem. Reforma paredz līdz 2026. gada 4. ceturksnim sākt piesaistīt līdzekļus "Izaugsmes fondam II", kas vērsts uz institucionālajiem investoriem ar valdību kā galveno investoru.

– Ziņojums par valdības subsīdijām: šā pasākuma mērķis ir atvieglot fiskālās politikas veidošanu, parādot subsīdiju efektivitāti un lietderību. Reforma paredz līdz 2025. gada 4. ceturksnim un 2027. gada 3. ceturksnim publicēt divus federālo subsīdiju ziņojumus, kuros analizēta subsidēto programmu ietekme saskaņā ar subsīdiju politikas pamatnostādnēm.

– Izdevumu pārskati: šā pasākuma mērķis ir sniegt informāciju fiskālās politikas veidošanā, apzinot iespējamās izmaksu ietaupījumu jomas un saskaņojot esošos izdevumus ar jaunām izdevumu prioritātēm. Pirmajā izdevumu pārskatā (kas ir Finanšu ministrijas 12. izdevumu pārskats) galvenā uzmanība tiks pievērsta uz darbības rezultātiem balstītas budžeta plānošanas uzlabošanai. To publicēs līdz 2025. gada 4. ceturksnim. Gaidāmajos izdevumu pārskatos (vismaz divos) tiks izskatītas galvenās politikas jomas, arī esošie pasākumi, atbalsta programmas un tiesību aktos noteiktie pakalpojumi, kā arī transversāli jautājumi, kas aptver visu budžeta apjomu. Tie tiks publicēti, vēlākais, līdz 2028. gada 4. ceturksnim un 2029. gada 4. ceturksnim. Koncentrējoties uz federālo izdevumu mērķiem un ietekmi, izdevumu pārskati paver ceļu uzlabotai un uz mērķiem un rezultātiem orientētai budžeta pārvaldībai. Budžeta plānošanas procesā tiks piemēroti izdevumu pārskatu secinājumi un ieteikumi.

– Labāki nosacījumi investīcijām ģeotermālajā enerģijā: šā pasākuma mērķis ir novērst šķēršļus investīcijām, vienkāršojot regulējumu attiecībā uz investīcijām ģeotermālajā enerģijā. Reforma ietver atļauju piešķiršanas procedūru vienkāršošanu, līdz 2026. gada 2. ceturksnim pieņemot Ģeotermālās enerģijas paātrināšanas likumu.

– Labāki nosacījumi investīcijām ūdeņradī: šā pasākuma mērķis ir novērst šķēršļus investīcijām, vienkāršojot regulējumu attiecībā uz investīcijām ūdeņradī. Reforma ietver plānošanas, atļauju piešķiršanas un saistīto iepirkuma

procedūru vienkāršošanu, līdz 2026. gada 3. ceturksnim pieņemot Ūdeņraža paātrināšanas likumu.

(29) Kā paredzēts Regulas (ES) 2024/1263 14. panta 3. punktā, katra reforma un investīcija, kas ir pamats korekcijas perioda pagarināšanai, ir pietiekami detalizēta, savlaicīga, ar noteiktu termiņu un pārbaudāma.

(30) ANP iekļautās saistības, kas ir pamatā pagarinājumam, ietver būtiskas reformas un investīcijas, kuru mērķis ir uzlabot fiskālo stabilitāti un palielināt ekonomikas izaugsmes potenciālu. Turklāt Vācija uzņemas saistības turpināt reformas visā valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālā plāna periodā un noturēt valsts finansētās investīcijas līmenī, kāds tika sasniegts ANP periodā (sk. 6. tabulu turpmāk). Saistības tiks uzraudzītas visā plāna īstenošanas periodā. Tāpēc ANP paredzētās saistības var ņemt vērā korekcijas perioda pagarināšanas nolūkā, kā paredzēts Regulas (ES) 2024/1263 36. panta 1. punkta d) apakšpunktā.

(31) Paredzams, ka reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā pagarinājumam, ilgtspējīgi palielinās Vācijas ekonomikas izaugsmes un noturības potenciālu, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 14. panta 2. punkta a) apakšpunkts. Plānā lēsts, ka pasākumu kopumam 2029. gadā būs pozitīva ekonomiskā ietekme aptuveni 1 % apmērā no 2029. gada IKP. Šī aplēse tika veikta, izmantojot Komisijas dinamiskos stohastiskos vispārējā līdzsvara modeļus (*QUEST III*). Lielāko daļu ietekmes uz izaugsmi rada trīs pasākumi.

– Paredzams, ka Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda darbības sākšana veicinās lielāku investīciju daļu, kas, kā tiek lēsts, palielinās IKP plāna darbības laikā. Aplēse atbilst analīzei, kas sniegta Komisijas 2025. gada pavasara prognozē par Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda makroekonomisko ietekmi.

– Administratīvā sloga samazināšanas tiesību akti un iepirkuma tiesību aktu vienkāršošana ir paredzēta, lai uzlabotu efektivitāti un radītu produktivitātes pieaugumu. Pieskaitāmo izmaksu samazinājums palielina uzņēmumu rentabilitāti. Tas atbilst publicētajām aplēsēm par administratīvā sloga samazināšanas ietekmi[14]. Kopējās nodarbinātības samazināšanās risks šķiet zems, jo Vācijas darba tirgus ir saspringts.

– Pasākumi kvalificētu personu migrācijas veicināšanai un bēgļu darba iespēju paplašināšanai uzlabo darbaspēka piedāvājumu un tādējādi arī izaugsmi. Šo aplēšu pamatā ir scenāriji no diviem pētījumiem par migrācijas plūsmām, no kuriem vienu pēc Ekonomikas ministrijas pieprasījuma sagatavoja Ķīles institūts[15].

Kopumā paredzams, ka plāns uzlabos ekonomikas izaugsmes un noturības potenciālu, novēršot iepriekš konstatētos trūkumus, piemēram, investīciju trūkumu un darbaspēka piedāvājuma samazināšanos.

---

[14] Sk., piemēram, *Roeger et al* (2008): Strukturālās reformas Eiropas Savienībā: Simulācijā balstīta analīze, izmantojot *QUEST* modeli ar endogēno pieaugumu, https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/pages/publication13531_en.pdf.

[15] *Institut für Weltwirtschaft Kiel* (2021): *Analyse und Prognose von Migrationsbewegungen*, https://www.ifw-kiel.de/fileadmin/Dateiverwaltung/IfW-Publications/fis-import/712bf76b-fed4-4ad6-b827-4a5a04f42a3b-wipo_34.pdf; *Destatis*: 15. *Koordinierte Bevölkerungsvorausberechnung*, https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bevoelkerung/Bevoelkerungsvorausberechnung/begleitheft.html.

(32) Paredzams, ka reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā pagarinājumam, atbalstīs fiskālo stabilitāti, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 14. panta 2. punkta b) apakšpunkts. Valdība sagaida, ka reformu un investīciju kopuma vispārējā fiskālā ietekme 2029. gadā būs 1 % no 2024. gada IKP. Tas galvenokārt izpaužas kā netieša ietekme (0,9 %), kas atspoguļo uzsvaru uz izaugsmi veicinošām reformām. Tabakas nodokļa paplašināšana palielinās nodokļu ieņēmumus. Turklāt izdevumu pārskatīšana un subsīdiju pārskatīšana palīdzēs uzlabot publisko finanšu kvalitāti.

(33) Reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā pagarinājumam, pievēršas Savienības kopīgajām prioritātēm, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 14. panta 2. punkta c) apakšpunkts. Paredzams, ka lielākā daļa pasākumu veicinās sociālo un ekonomisko noturību atbilstoši Eiropas sociālo tiesību pīlāra principiem. Turklāt ģeotermālās enerģijas un ūdeņraža investīciju paātrināšanas tiesību akti veicina taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos, kā arī energoapgādes drošību kopā ar Atkrastes vēja enerģijas likumu. Iepirkuma tiesību aktu vienkāršošana un digitālo tehnoloģiju izmantošana bruņoto spēku iepirkuma procesos pievēršas aizsardzības spēju veidošanai.

(34) Reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā pagarinājumam, pievēršas attiecīgajiem[16] konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem (KVAI) Eiropas pusgada ietvaros, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 14. panta 2. punkta d) apakšpunkts. It īpaši reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā pagarinājumam, attiecas uz KVAI, kuri saistīti ar šādām jomām:

– Fiskāli un strukturāli ieteikumi, izmantojot publiskās investīcijas veicinošas reformas, arī Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda darbības sākšana un iepirkuma tiesību aktu vienkāršošana, kā arī tabakas nodokļa paplašināšana, izdevumu pārskatīšana un ziņojums par valdības subsīdijām.

– Ieteikumi attiecībā uz ekonomikas pārveidi, paplašinot pētniecības pabalstu, lai atbalstītu pētniecību un izstrādi, administratīvā sloga samazināšanu, arī izmantojot digitālās tehnoloģijas, veicinot investīcijas mājokļos un izveidojot valdības atbalstītu riska kapitāla fondu.

– Ieteikums attiecībā uz zaļo pārkārtošanos samazināt vispārējo atkarību no importēta fosilā kurināmā un atvieglot atjaunīgās enerģijas lomu energosistēmā, uzlabojot nosacījumus investīcijām atkrastes vēja enerģijā, ģeotermālajā enerģijā un ūdeņradī, kā arī elektrifikāciju un elastību.

– Ieteikums attiecībā uz darba tirgu, atvieglojot nodarbinātību pēc pensionēšanās vecuma sasniegšanas, digitālu vienas pieturas aģentūru kvalificētiem trešo valstu valstspiederīgajiem un darba iespēju paplašināšanu pagaidu iedzīvotājiem.

(35) Plāns nodrošina, ka plānotais valsts finansēto publisko investīciju vispārējais līmenis tiek noturēts vidējā līmenī, kāds tika sasniegts ANP periodā, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 14. panta 2. punkta e) apakšpunkts.

**6. tabula. Plānā paredzētās valsts finansētās publiskās investīcijas (% no IKP)**

[16] KVAI, ko uzskata par "attiecīgajiem", ir ieteikumi: i) kas minēti Padomes Īstenošanas lēmumā par atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu attiecībā uz ANP iekļautajiem pasākumiem un ii) ko Padome pieņēma 2025. gadā.

| Vidējais līmenis ANP aptvertajā periodā (2021.–2026. g.) ([17]) | 2025. g. | 2026. g. | 2027. g. | 2028. g. | 2029. g. | Vidējais rādītājs plāna darbības laikā |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 2,9 | 3,3 | 3,5 | 3,5 | 3,7 | 3,8 | 3,5 |

Avots: Vācijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

(36) Visbeidzot, reformu un investīciju saistību kopums, kas ir pamatā pagarinājumam, var tikt uzskatīts par saskanīgu ar ANP iekļautajām saistībām un ar partnerības nolīgumu, par kuru panākta vienošanās saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu, kā to prasa Regulas (ES) 2024/1263 14. panta 4. punkts.

(37) Tādējādi jāsecina, ka reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, ir kopumā vērtējams kā atbilstīgs Regulas (ES) 2024/1263 14. pantā noteiktajiem kritērijiem. Tas nozīmē, ka korekcijas periodu var pagarināt no četriem līdz septiņiem gadiem, kā ierosināts plānā.

**Citas plānā iekļautās reformu un investīciju ieceres, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm**

(38) Papildus reformu un investīciju kopumam, kas ir pamats korekcijas perioda pagarināšanai, plānā ir aprakstīta plānotā politika attiecībā uz citām reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, it īpaši konkrētām valstīm adresētos ieteikumos (KVAI), un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm. Plānā ir iekļautas 35 reformas un investīcijas, no kurām četras finansiāli atbalsta Atveseļošanas un noturības mehānisms. Plāna reformas un investīcijas daļēji balstās uz esošo valdības stratēģijas dokumentu (“Vācijas atbildība, koalīcijas nolīgums starp *CDU, CSU* un *SPD*, 21. likumdošanas periods”)[18].

(39) Attiecībā uz taisnīgas zaļās un digitālās pārkārtošanās kopīgo prioritāti, arī Regulā (ES) 2021/1119 noteiktajiem klimata mērķiem, plānā ir paredzēti apmācības pasākumi, piemēram, attiecībā uz apmācības digitalizāciju un izglītojamo digitālās līdzdalības veicināšanu. Turklāt plānā ir iekļautas reformas un investīcijas, kuru mērķis ir paplašināt digitālos tīklus, nosakot tīkla paplašināšanu un plānošanas un apstiprināšanas vienkāršošanu par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm. Turklāt plāna mērķis ir uzlabot tiesu iestāžu pieejamību, ieviešot tiešsaistes procedūras civillietās, kā arī vienkāršojot notāra procedūras ar digitālās autentifikācijas procedūru notāriem un citiem dokumentiem. Plāns ietver arī kopīgu digitālo standartu pieņemšanu publiskajai pārvaldei, lai nodrošinātu vienotu un netraucētu piekļuvi administratīvajiem pakalpojumiem (iekļauti ANP), un tiesību aktu ar mērķi

[17] Tiek pieņemts un atzīts, ka abi periodi pārklāsies. Prasību saglabāt investīciju līmeni paredzēts piemērot gadiem pēc Atveseļošanas un noturības mehānisma darbības beigām.

[18] *Verantworung für Deutschland, Koalitionsvertrag zwischen CDU, CSU und SPD, 21. Legislaturperiode,* https://www.koalitionsvertrag2025.de/sites/www.koalitionsvertrag2025.de/files/koav_2025.pdf.

modernizēt un digitalizēt cīņu pret nedeklarētu darbu. Plānā ir aprakstīti arī pasākumi, kuru mērķis ir veicināt dispečējamu elektrostaciju būvniecību, klimatneitrālu siltuma tīklu pilnveidi, pārveidi un jaunu būvniecību (iekļauti ANP), kā arī elektroenerģijas tīklu mērķtiecīgu paplašināšanu. Turklāt plānā ir ietverts pasākumu kopums, kura mērķis ir samazināt nodokļu komponentus elektroenerģijas cenās komerciālajiem patērētājiem un nodrošināt lielāku valsts iesaisti tīkla izmaksu segšanā, lai veicinātu konkurētspēju un elektrifikāciju, uzlabotu *CCS*/*CCU* normatīvo vidi un turpinātu finansējumu ēku apsildes modernizācijai un ēku renovācijai nolūkā uzlabot ēku energoefektivitāti (iekļauts ANP), kā arī palielinātu federālo finansējumu efektīviem un klimatneitrāliem siltumapgādes tīkliem. Plānā ir paredzēta dzelzceļa tīkla atjaunošana, modernizējot augstas veiktspējas dzelzceļa koridorus. Lai stiprinātu pārvaldību un ilgtermiņa investīciju plānošanu dzelzceļa nozarē, ar plānu tiek ieviests "Infraplan" kā saistošs finansēšanas instruments, kas prioritizē turpmākos projektus. E-mobilitāte tiks veicināta, izmantojot nodokļu atvieglojumus, automobiļu nodokļu atbrīvojumus, mērķorientētu atbalstu mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem un investīcijas uzlādes infrastruktūrā un bezemisiju kravu mobilitātē (iekļauts ANP). Visbeidzot, plāns atbalsta inovāciju un tehnoloģisko progresu, par prioritāti nosakot pētniecības finansēšanu saskaņā ar augsto tehnoloģiju programmu un galveno uzmanību pievēršot tādām svarīgām tehnoloģijām kā mākslīgais intelekts, biotehnoloģijas un klimata risinājumi, kā arī veicinot ciešāku saikni starp pētniecību un rūpniecību. Šo un citu plānā iekļauto pasākumu mērķis ir palīdzēt īstenot 2025. gada KVAI par prasmēm, profesionālo izglītību, apmācību un pieaugušo izglītību, publisko pārvaldi, digitālo infrastruktūru, publiskās pārvaldes un sabiedrisko pakalpojumu digitalizāciju, energoefektivitāti, transportu, atjaunīgo enerģiju, energoinfrastruktūru un tīkliem, kā arī pētniecību un inovāciju.

(40) Attiecībā uz kopīgo sociālās un ekonomiskās noturības prioritāti, arī Eiropas sociālo tiesību pīlāru, plānā ir iekļautas reformas un investīcijas, kuru mērķis ir uzlabot nodarbinātības stimulus un paātrināt integrāciju darba tirgū, pārstrukturējot darba meklētājiem paredzēto ienākumu pamatatbalstu (*Grundsicherung*). Gaidāms, ka Labklājības valsts reformas komisija sniegs ieteikumus par to, kā samazināt birokrātiju labklājības sistēmā un tās pārvaldē un to modernizēt. Lai palielinātu stimulus algota darba paplašināšanai, plānā paredzēts ieviest atbrīvojumus no nodokļiem piemaksām par virsstundām. Turklāt plānā ir paredzēti arī pasākumi taisnīguma nodrošināšanai ar izglītības palīdzību, piemēram, mērķtiecīgs atbalsts skolām, kurās ir liels sociāli nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu īpatsvars, papildu atbalsts pirmsskolas izglītībai un aprūpei (APIA) mazāk attīstītos reģionos un iestādēm, kas koncentrējas uz bērnu valodas attīstības veicināšanu, kā arī pasākumi pirmsskolas izglītības un aprūpes infrastruktūras uzlabošanai. Turklāt plānā ir paredzēts prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas apmācības pasākumu kopums, piemēram, lai uzlabotu profesionālo apmācību, mūžizglītību attiecībā uz apmācības digitalizāciju un atbalstu apmācībai uzņēmumā. Lai uzlabotu izglītības iespējas, plāns paplašina investīciju programmu pilnas dienas skolas aprūpei. Turklāt infrastruktūras procedūras tiks paātrinātas, izmantojot saskaņotus procesuālos tiesību aktus. Kā nākamais solis birokrātijas mazināšanai tiks ieviesti procesa uzlabošanas pārskati, lai noteiktu un novērstu lielākos šķēršļus administratīvajās procedūrās. Sociālos pabalstus ir paredzēts labāk saskaņot un digitalizēt, lai vienkāršotu piekļuvi un samazinātu birokrātiju. Plāna mērķis ir samazināt elektroenerģijas izmaksas ar nodokļu atvieglojumiem un federālu tīkla maksu līdzfinansējumu, tādējādi atbalstot elektrifikāciju. Ilgtermiņa privātos uzkrājumus atbalstīs, ieviešot agrīnas pensijas

uzkrājumu veidošanas iespējas bērniem. Plānā ir paredzēta jaunu pašnodarbināto personu iekļaušana valsts pensiju sistēmā, kuras mērķis ir stiprināt nodrošinājumu vecumdienās. Tās mērķis ir arī palielināt darbaspēka piedāvājumu, nodrošinot nodokļu atvieglojumus darbam pēc pensionēšanās vecuma sasniegšanas. Piekļuve aprūpei tiks uzlabota, izmantojot primārās aprūpes sistēmu, neatliekamās palīdzības un glābšanas dienestu reformu un slimnīcu pārstrukturēšanu, savukārt ilgtermiņa aprūpes reformas mērķis ir nodrošināt ilgtspēju un samazināt slogu iemaksu veicējiem. Dzelzceļa tīklu paredzēts modernizēt, mērķtiecīgi atjaunojot dzelzceļa koridorus. Investīcijas uzņēmējdarbībā tiks stimulētas, atjaunojot paātrinātu amortizāciju un samazinot uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes. Tiks paplašināta piekļuve finansējumam, uzlabojot finansējumu MVU un jaunuzņēmumiem. Visbeidzot, plāns atbalsta inovāciju, par prioritāti nosakot pētniecību augsto tehnoloģiju jomā, piemēram, MI, biotehnoloģiju un klimata tehnoloģiju jomā. Šo un citu plānā iekļauto pasākumu mērķis ir palīdzēt īstenot 2025. gada KVAI par nodokļu politiku, uzņēmējdarbības vidi, pensiju sistēmām un aktīvu novecošanu, publisko pārvaldi, darba tirgus darbību, prasmēm, profesionālo izglītību un apmācību un pieaugušo izglītību, izglītību, energoinfrastruktūru un tīkliem, pētniecību un inovāciju un transportu. Plāna pasākumi ir paredzēti arī tam, lai palīdzētu uzlabot mājokļu cenu pieejamību, cenšoties palielināt mājokļu piedāvājumu.

(41) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība" plānā ir ietvertas reformas un investīcijas, kuru mērķis ir uzlabot energosistēmas noturību un elastību. Plānā ir aprakstīti pasākumi, kuru mērķis ir veicināt dispečējamu elektrostaciju būvniecību, kā arī klimatneitrālu siltuma tīklu pilnveidi, pārveidi un jaunu būvniecību (iekļauti ANP). Plānā ir iekļauti arī pasākumi tīklu un uzkrāšanas mērķtiecīgai un sistēmai piemērotai izvēršanai, kas paredzēti, lai tīkla paplašināšanu saskaņotu ar elektroenerģijas pieprasījumu un atjaunīgās enerģijas ražošanu. Šo un citu plānā iekļauto pasākumu mērķis ir palīdzēt īstenot 2025. gada KVAI par atjaunīgo enerģiju, energoinfrastruktūru un tīkliem, energoefektivitāti un transportu.

(42) Attiecībā uz aizsardzības spēju kopīgo prioritāti plānā ir iekļautas reformas un investīcijas, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai (sk. 32. apsvērumu).

(43) Turklāt plānā ir iekļauti citi politikas pasākumi, kas pārsniedz ES kopīgās prioritātes, arī federālo zemju pakts, kura mērķis ir paātrināt plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūras, noteikumu paplašināšana nolūkā ierobežot vispārējo regulatīvo slogu un Valsts regulatīvās kontroles padomes stiprināšana ar mērķi uzlabot regulatīvās ietekmes uzraudzību.

(44) Plānā ir sniegta informācija par to, kā tas saskan ar Vācijas ANP un attiecīgā gadījumā papildina to. Plānā ir iekļauti ANP pasākumi, piemēram, klimatneitrālu siltuma tīklu pilnveide, pārveide un jauna būvniecība, kā arī finansējuma turpināšana ēku apsildes modernizācijai un ēku renovācijai nolūkā uzlabot ēku energoefektivitāti. Turklāt tas ietver e-mobilitātes veicināšanu, izmantojot nodokļu atvieglojumus, automobiļu nodokļu atbrīvojumus, mērķorientētu atbalstu mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem un investīcijas uzlādes infrastruktūrā un bezemisiju kravu mobilitātē. Visbeidzot, tas ietver kopīgu digitālo standartu pieņemšanu publiskajai pārvaldei, lai nodrošinātu vienotu un netraucētu piekļuvi administratīvajiem pakalpojumiem.

(45) Plānā ir sniegts pārskats par Vācijas publisko investīciju vajadzībām saistībā ar ES kopīgajām prioritātēm. Lai atbalstītu taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos, plānā ir noteikts, ka ir vajadzīgas ievērojamas investīcijas atjaunīgajā enerģijā, elektrotīklos,

energoefektivitātē, ūdeņraža infrastruktūrā, neto nulles emisiju tehnoloģijās un publisko pakalpojumu digitālajā modernizācijā. Lai uzlabotu sociālo un ekonomisko noturību, ir vajadzīgas investīcijas, lai samazinātu stratēģisko atkarību, veicinātu pētniecību un inovāciju un stiprinātu konkurētspēju, it īpaši atbalstot tādas svarīgas tehnoloģijas kā mikroelektronika, MI, kvantu tehnoloģijas un biotehnoloģijas. Lai garantētu enerģētisko drošību, Vācijas iestādes uzskata, ka ir vajadzīgas investīcijas *LNG* importa infrastruktūrā un elastīgās, mazemisiju gāzes spēkstacijās, kuru mērķis ir atbalstīt pārkārtošanos un samazināt atkarību no viena piegādātāja. Lai palielinātu aizsardzības spējas, plāns paredz ievērojamas investīcijas aprīkojuma nepietiekamības novēršanā, Bundesvēra gatavības stiprināšanā un NATO saistību izpildē, ko atbalsta Bundesvēra īpašais fonds un pastāvīgi lielāki aizsardzības izdevumi.

## VALSTS IZŅĒMUMA KLAUZULAS IEDARBINĀŠANA

(46) Valstu vai to valdību vadītāji, tiekoties Versaļā 2022. gada 10. un 11. martā, apņēmās stiprināt Eiropas aizsardzības spējas, ņemot vērā Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu. Šie mērķi tika atkārtoti uzsvērti Stratēģiskajā kompasā drošībai un aizsardzībai. Eiropadome 2025. gada 6. marta secinājumos par Eiropas aizsardzību atzinīgi novērtēja Komisijas nodomu kā tūlītēju pasākumu ierosināt Stabilitātes un izaugsmes paktā paredzētās valsts izņēmuma klauzulas koordinētu iedarbināšanu.

(47) Komisija 2025. gada 19. marta paziņojumā[19] aicināja visas dalībvalstis izmantot valsts izņēmuma klauzulas piedāvātās elastības iespējas, lai maksimāli palielinātu ietekmi uz ES aizsardzības spējām. Šādas elastības nolūks ir atvieglot pāreju uz pastāvīgi augstāku aizsardzības izdevumu līmeni. Minētajā paziņojumā ir aprakstīts, ka valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana dalībvalstīm ļautu novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, ko Padome nosaka, apstiprinot vidēja termiņa fiskāli strukturālos plānus vai nosakot koriģējošo virzību pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā, ciktāl šo novirzi attaisno aizsardzības izdevumu palielināšana salīdzinājumā ar atsauces gadu, un ka šāds pārsniegums līdz 2028. gadam nebūs lielāks par 1,5 % no IKP gadā. Palielinājumam, kas pārsniedz minēto summu, piemērotu parasto atbilstības novērtējumu. Šāda maksimālā robeža ir vajadzīga, lai nodrošinātu, ka netiek apdraudēta fiskālā stabilitāte, vienlaikus ļaujot visām dalībvalstīm izmantot elastību augstāka aizsardzības izdevumu līmeņa panākšanai. Precīzās summas tiks noteiktas, kad būs pieejami izpildes dati, lai nodrošinātu, ka papildu elastību var izmantot tikai paredzētajam nolūkam.

(48) Vācija 2025. gada 24. aprīlī iesniedza Padomei un Komisijai lūgumu iedarbināt valsts izņēmuma klauzulu saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 26. pantu.

(49) Lūgumā Vācija norādīja, ka, ģeopolitiskajai situācijai kļūstot arvien saspīlētākai, Krievijai turpinot agresijas karu pret Ukrainu un tam apdraudot Eiropas drošību, Savienība saskaras ar eksistenciālu izaicinājumu, uz kuru jāreaģē, ievērojami palielinot aizsardzības izdevumus. Šī situācija ir ārkārtējs apstāklis, kuru dalībvalsts nevar kontrolēt.

(50) Kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi (*COFOG* 02. nodaļa) Vācijā 2021. gadā bija 1,0 % no IKP, 2022. gadā – 1,0 % no IKP un 2023. gadā – 1,1 % no IKP (7. tabula). Pamatojoties uz vidēja termiņa plānā sniegto informāciju, Vācija

[19] Komisijas 2025. gada 19. marta paziņojums (C (2025) 2000 final).

2024. un 2025. gadā aizsardzībai tērē 1,2 % un 1,5 % no IKP. Turklāt Vācija plāno būtiski palielināt savus aizsardzības izdevumus NATO mērķrādītāja sasniegšanai un saglabāt lielākus aizsardzības izdevumus visā pašreizējā sasaukuma laikā. Tāpēc aizsardzības izdevumu palielinājumam būs būtiska ietekme uz Vācijas publiskajām finansēm.

**7. tabula. Vācijas kopējie aizsardzības izdevumi**

| | 2021 a | 2022 a | 2023 a | 2024 b | 2025 b |
|---|---|---|---|---|---|
| Vispārējās valdības kopējie aizsardzības izdevumi (% no IKP) | 1,0 | 1,0 | 1,1 | 1,2 | 1,5 |

*Avots*: a: *Eurostat*; b: Vācijas sniegtā informācija Padomei un Komisijai.

(51) Vācija lēš, ka kopējo aizsardzības izdevumu palielinājums no 2021. līdz 2025. gadam, izteikts attiecībā pret IKP, būs ap 0,5 procentpunktiem un tādējādi veicinās valdības bilances pasliktināšanos un valsts parāda palielināšanos.

(52) Pārējiem faktoriem nemainoties, izdevumu palielināšanās valsts izņēmuma klauzulas aptvertajā periodā izraisīs valsts parāda un budžeta deficīta palielināšanos līdz minētā perioda beigām. Indikatīvās Komisijas prognozes, kurās pieņemts, ka valdības izdevumi līdz 2028. gadam lineāri palielināsies, ko atļauj valsts izņēmuma klauzula, liek domāt, ka budžeta deficīta attiecība pret IKP un valsts parāda attiecība pret IKP 2028. gadā būs attiecīgi par 2,5 procentpunktiem un 4,8 procentpunktiem augstākas nekā tad, ja neto izdevumi palielinātos saskaņā ar Komisijas iepriekšējos norādījumos noteikto virzību. Tas, visticamāk, prasītu papildu fiskālo korekciju pēc valsts izņēmuma klauzulas darbības perioda beigām, lai izpildītu fiskālās sistēmas prasības[20], tajā skaitā nodrošinātu, ka parāda attiecība ir nemainīga vai ticami lejupejoša līdz korekcijas perioda beigām vai saglabājas piesardzīgā līmenī, kas ir zemāks par 60 % no IKP vidējā termiņā, un ka tā samazina un uztur valdības budžeta deficītu zem 3 % no IKP vidējā termiņā. Vācija plānā un valsts izņēmuma klauzulas pieteikumā atzīst, ka turpmāk strukturāli lielākiem aizsardzības izdevumiem var būt nepieciešama politika, ar kuru vidējā termiņā saglabā fiskālo ilgtspēju un atbilstību fiskālajiem noteikumiem. Ierobežotais prognozētais deficīta un parāda līmeņa pieaugums, ko rada valsts izņēmuma klauzula, kopā ar Vācijas apņemšanos nākamajā plānu kārtā īstenot nepieciešamās korekcijas, lai izpildītu visas fiskālās sistēmas prasības, nodrošina fiskālās stabilitātes saglabāšanu vidējā termiņā.

(53) Valstu statistikas iestādes un *Eurostat* apkopo un publicē datus par vispārējās valdības aizsardzības izdevumiem saskaņā ar Starptautisko valdības funkciju klasifikāciju (*COFOG*) Eiropas nacionālo kontu sistēmā (EKS 2010). Šie dati ir

[20] Sk. ECFIN iestāžu dokumenta Nr. 321 papildinājumu: "Novērtējums par fiskālās ilgtspējas nosacījumu dalībvalstīm, kas pieprasa valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu", pieejams šeit: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/assessment-fiscal-sustainability-condition-member-states-requesting-activation-national-escape_en

piemēroti, lai novērtētu aizsardzības izdevumu ietekmi uz valdības budžeta deficītu, valsts parādu, neto izdevumiem un saistītiem raksturlielumiem. *Eurostat* ciešā sadarbībā ar valstu statistikas iestādēm noteiks, kā noritēs datu vākšanas process. Izejas punktam vajadzētu būt *COFOG* aizsardzības kategorijām, ņemot vērā arī NATO definīciju un paturot iespēju rast risinājumu gadījumos, kad rodas anomālijas saistībā ar atšķirībām starp attiecīgajām gada ziņošanas sistēmām. Datu vākšanas process ir jāpieskaņo ziņošanas termiņiem pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā.

(54) Turklāt, lai gan līgumus par militāro ekipējumu var parakstīt laikā, kamēr darbojas valsts izņēmuma klauzula, daļa no minētā ekipējuma var tikt piegādāta vēlākā posmā, tādējādi ietekmējot publiskās finanses tikai pēc gadu perioda, kurā darbojas šī klauzula. Lai ņemtu vērā šo iespējamību, saskaņā ar valsts izņēmuma klauzulu atļautā elastība būtu jāattiecina arī uz aizsardzības izdevumiem, kas saistīti ar šādu vēlāku piegādi, – ar noteikumu, ka attiecīgie līgumi parakstīti klauzulas darbības laikā un ka šie novēlotie aizsardzības izdevumi nepārsniedz iepriekš noteikto vispārējo ierobežojumu.

(55) Uz izdevumiem, kurus finansē no aizdevumiem, kas piešķirti no jaunā instrumenta rīcībai Eiropas drošības jomā (*SAFE*) par labu spēcīgākai Eiropas aizsardzības industrijai, automātiski attiektos iepriekš minētā elastība. Šajā nolūkā dalībvalstis ziņotu *Eurostat* par visiem ar aizsardzību saistītajiem izdevumiem, kas veidojušies *SAFE* instrumenta kategorijās "aizsardzības ražojumi" un "citi aizsardzības vajadzībām izmantojami ražojumi", kuras definētas priekšlikumā regulai, ar ko izveido *SAFE* instrumentu.

(56) Šis ieteikums nemaina valdības budžeta deficīta, valsts parāda un neto izdevumu definīcijas un saistītos raksturlielumus. Uz šiem raksturlielumiem balstītie dati Vācijai jāapkopo un jāpaziņo saskaņā ar Regulām (ES) 2024/1263, Nr. 479/2009 un Nr. 549/2013.

**Secinājums par Komisijas novērtējumu par Vācijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu**

(57) Kopumā, ņemot vērā valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, Komisija uzskata, ka Vācijas plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

**VISPĀRĪGS SECINĀJUMS PAR VĀCIJAS VALSTS VIDĒJA TERMIŅA FISKĀLI STRUKTURĀLO PLĀNU**

(58) Balstoties uz Komisijas veikto novērtējumu, saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 17. pantu Padomei būtu jāiesaka Vācijai plānā noteiktie neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi un būtu jāapstiprina reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai līdz septiņiem gadiem,

AR ŠO IESAKA:

1. Laikposmā no 2025. līdz 2029. gadam Vācijai nodrošināt, ka neto izdevumu pieaugums nepārsniedz šā ieteikuma I pielikumā noteiktos maksimumus.

2. Vācijai 2025.–2028. gadā ir ļauts novirzīties no šā ieteikuma 1. punktā noteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem un tos pārsniegt, ja neto izdevumi, kas pārsniedz šos maksimālos pieauguma tempus, nav lielāki par:

   (a) aizsardzības izdevumu procentuālās attiecības pret IKP palielinājumu kopš 2021. gada;

   (b) ar noteikumu, ka novirze, kas pārsniedz neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, nav lielāka par 1,5 procentiem no IKP.

3. Laikā pēc 2028. gada Vācija vēl drīkst novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kas noteikti Padomes ieteikumā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 17. vai 19. pantu, un to pārsniegt, ja neto izdevumi, kas pārsniedz šos maksimālos pieauguma tempus, ir saistīti ar tāda militārā ekipējuma piegādi, par kuru līgumi ir noslēgti pirms 2028. gada beigām, un ja neto izdevumi nepārsniedz iepriekš noteikto vispārējo ierobežojumu.

4. Ievērojot Regulas (ES) 2024/1263 22. panta 7. punktu, novirzes no Padomes noteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kuras ir pieļaujamas saskaņā ar šo ieteikumu, netiks iegrāmatotas Vācijas kontroles kontā kā debets.

5. Lai nodrošinātu papildu izdevumu pareizu iegrāmatošanu, Vācija iekļauj faktiskos un plānotos datus par kopējiem aizsardzības izdevumiem (*COFOG* 02. nodaļa), ietverot aizsardzības investīcijas (*COFOG* 02. nodaļa, P.51) un jebkādus izdevumus, kurus finansēs no *SAFE* aizdevumiem, kas nav ietverti *COFOG* 02. nodaļā:

   a) par T-4, T-3, T-2 un T-1 gadu (T gads ir kārtējais gads), kad tā sniedz Komisijai (*Eurostat*) ziņojumus saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 479/2009;

   b) par laikposmu no 2021. gada līdz T gadam (kārtējais gads) valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos un gada progresa ziņojumos saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 11. panta 1. punktu, 15. pantu un 21. panta 1. punktu;

   c) par T gadu (kārtējais gads) un T+1 gadu budžeta plāna projektos saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 473/2013.

6. Vācija noteiktajos termiņos īsteno šā ieteikuma II pielikumā noteikto reformu un investīciju kopumu, kas ir pamatā fiskālās korekcijas perioda pagarināšanai līdz septiņiem gadiem.

Turklāt Padome aicina Vāciju nodrošināt citu reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, it īpaši konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, un pievēršoties Savienības kopīgajām prioritātēm.

**I PIELIKUMS**

**Neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi**

**(gada un kumulatīvie pieauguma tempi nominālā izteiksmē)**

**Vācija**

| Gadi | | 2025. g. | 2026. g. | 2027. g. | 2028. g. | 2029. g. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Pieauguma tempi (%) | Katru gadu | 4,4 | 4,5 | 2,3 | 1,7 | 1,6 |
| | Kumulatīvi (*) | 4,4 | 9,0 | 11,5 | 13,3 | 15,2 |

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu pieņemot 2024. gadu. Kumulatīvos pieauguma tempus izmanto, ik gadu uzraugot kontroles konta *ex post* atbilstību.

**II PIELIKUMS**

**Reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai līdz septiņiem gadiem**

| Reformas /investīcijas | Galvenais mērķis | Galveno posmu apraksts un laika grafiks | Uzraudzības rādītājs(-i) |
|---|---|---|---|
| Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda darbības sākšana (jauns pasākums) | Finanšu shēmas precizēšana ar mērķi risināt steidzamas publisko investīciju vajadzības valsts infrastruktūrai. | Pēc Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda izveides tiks pieņemti tiesību akti, kuros būs paredzēti noteikumi par līdzekļu izlietošanu, it īpaši papildināmības kritērijs attiecībā uz investīcijām.<br>1. posms. Līdz 2025. gada 3. ceturksnim pieņemt tiesību aktus par Īpašā infrastruktūras un klimatneitralitātes fonda izveidi. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Pētniecības pabalsts pētniecības un izstrādes atbalstam (jauns pasākums) | Stiprināt uzņēmumu pētniecības un izstrādes darbības, izmantojot fiskālos stimulus. | 1. posms. Līdz 2026. gada 1. ceturksnim pieņemt likumu par pētniecības pabalsta nodokļa bāzes un attiecināmo izdevumu paplašināšanu. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Administratīvā sloga samazināšana (jauns pasākums) | Samazināt birokrātisko slogu uzņēmumiem, iedzīvotājiem un administrācijai. | Korektīvie pasākumi tiks apvienoti administratīvā sloga samazināšanas tiesību aktos.<br>1. posms. Līdz 2027. gada 4. ceturksnim pieņemt tiesību aktus par administratīvā sloga samazināšanu. | 1. posms. Tiesību aktu pieņemšana |
| Iepirkuma tiesību aktu vienkāršošana bruņotajiem spēkiem (jauns pasākums) | Samazināt birokrātiju un veicināt investīcijas, vienkāršojot iepirkuma tiesību aktus federālajiem bruņotajiem spēkiem. | 1. posms. Līdz 2026. gada 2. ceturksnim vienkāršot iepirkuma tiesību aktus bruņotajiem spēkiem, paplašinot vienkāršotu iepirkuma procedūru darbības jomu, paātrinot un digitalizējot procedūras. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Iepirkuma tiesību aktu vienkāršošana (jauns pasākums) | Samazināt birokrātiju un veicināt investīcijas, vienkāršojot iepirkuma tiesību aktus. | 1. posms. Līdz 2026. gada 2. ceturksnim vienkāršot iepirkuma tiesību aktus, paplašinot vienkāršotu iepirkuma procedūru darbības jomu, paātrinot un digitalizējot procedūras. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Nodarbinātības veicināšana pēc pensionēšanās vecuma sasniegšanas (jauns pasākums) | Uzlabot darbaspēka piedāvājumu, novēršot demotivējošus faktorus, lai būtu iespējams turpināt darbu pēc parastā pensionēšanās vecuma. | 1. posms. Līdz 2026. gada 2. ceturksnim atcelt aizliegumu, kas darba devējiem liedz piedāvāt pagaidu līgumu iepriekš nodarbinātajiem darba ņēmējiem, lai atvieglotu pagaidu atgriešanos darba tirgū pēc pensionēšanās vecuma sasniegšanas, grozot attiecīgos tiesību aktus. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Digitāla vienas pieturas aģentūra kvalificētiem trešo valstu valstspiederīgajiem | Uzlabot darbaspēka piedāvājumu, atvieglojot augsti kvalificētu personu migrāciju. | 1. posms. Līdz 2029. gada 4. ceturksnim izveidot centrālu IT platformu ārvalstu profesionāļiem. | 1. posms. Publiskas tiešsaistes IT platformas darbības sākums |

| | | | |
|---|---|---|---|
| (jauns pasākums) | | | |
| Darba iespēju paplašināšana pagaidu iedzīvotājiem (jauns pasākums) | Uzlabot darbaspēka piedāvājumu, palielinot bēgļu līdzdalību darba tirgū. | 1. posms. Līdz 2028. gada 4. ceturksnim samazināt bēgļu darba aizliegumu līdz ne vairāk kā trim mēnešiem, grozot attiecīgos tiesību aktus. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Tabakas nodokļa paplašināšana (jauns pasākums) | Aizsargāt nodokļu ieņēmumus un stiprināt sabiedrības veselības aizsardzību. | 1. posms. Līdz 2026. gada 4. ceturksnim pieņemt likumu par tabakas nodokļa modeļa paplašināšanu. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Veicināt investīcijas mājokļos (*Housing Turbo*) (jauns pasākums) | Palielināt investīcijas mājokļos, vienkāršojot mājokļu būvniecības noteikumus. | 1. posms. Līdz 2026. gada 1. ceturksnim vienkāršot tiesību aktus mājokļu būvniecības jomā, izmantojot pagaidu noteikumu izņēmumus, elastīgāku plānošanu, paplašinātus īpašos noteikumus un skaidrākas trokšņa konfliktu pamatnostādnes. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Valdības atbalstīta riska kapitāla fonda izveide (jauns pasākums) | Uzlabot jaunuzņēmumu piekļuvi finansējumam, mobilizējot kapitālu no institucionālajiem investoriem. | 1. posms. Līdz 2026. gada 4. ceturksnim sākt piesaistīt līdzekļus "Izaugsmes fondam II", kas vērsts uz institucionālajiem investoriem ar valdību kā galveno investoru. | 1. posms. RK fonda specifikācijas vēstule |
| Ziņojums par valdības subsīdijām (jauns pasākums) | Atvieglot fiskālās politikas veidošanu, parādot subsīdiju efektivitāti un lietderību. | 1. posms. Līdz 2025. gada 4. ceturksnim publicēt pirmo federālo subsīdiju ziņojumu, kurā analizēta subsidēto programmu ietekme saskaņā ar subsīdiju politikas pamatnostādnēm.<br>2. posms. Līdz 2027. gada 3. ceturksnim publicēt otro federālo subsīdiju ziņojumu, kurā analizēta subsidēto programmu ietekme saskaņā ar subsīdiju politikas pamatnostādnēm. | 1. posms. Pirmā ziņojuma par subsīdijām publicēšana<br>2. posms. Otrā ziņojuma par subsīdijām publicēšana |
| Izdevumu pārskati (jauns pasākums) | Sniegt informāciju fiskālās politikas veidošanā, apzinot iespējamās izmaksu ietaupījumu jomas un saskaņojot esošos izdevumus ar jaunām izdevumu prioritātēm. | Pirmais izdevumu pārskats (kas ir FM 12. izdevumu pārskats) būs saistīts ar uz darbības rezultātiem balstītas budžeta plānošanas uzlabošanu. Nākamie vismaz divi izdevumu pārskati attieksies uz svarīgām politikas jomām, kas aptver esošos pasākumus, atbalsta programmas, tiesību aktos noteiktos pakalpojumus, kā arī transversālus jautājumus, kuri noteikti visā budžeta apjomā. Budžeta plānošanas procesā tiks piemēroti izdevumu pārskatu secinājumi un ieteikumi.<br>1. posms. Līdz 2025. gada 4. ceturksnim publicēt pirmo izdevumu pārskatu.<br>2. posms. Līdz 2028. gada 4. ceturksnim publicēt otro izdevumu pārskatu.<br><br>3. posms. Līdz 2029. gada 4. ceturksnim publicēt trešo izdevumu | 1. posms. Pirmā izdevumu pārskata publicēšana.<br>2. posms. Otrā izdevumu pārskata publicēšana.<br><br>3. posms. Trešā izdevumu pārskata publicēšana. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | pārskatu. Novērtēšana notiks publicēšanas laikā. | |
| Labāki nosacījumi investīcijām ģeotermālajā enerģijā (jauns pasākums) | Novērst šķēršļus investīcijām, vienkāršojot regulējumu attiecībā uz investīcijām ģeotermālajā enerģijā. | 1. posms. Līdz 2026. gada 2. ceturksnim vienkāršot atļauju piešķiršanas procedūras, izmantojot Ģeotermālās enerģijas paātrināšanas likumu. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Labāki nosacījumi investīcijām ūdeņradī (jauns pasākums) | Novērst šķēršļus investīcijām, vienkāršojot regulējumu attiecībā uz investīcijām ūdeņradī. | 1. posms. Līdz 2026. gada 3. ceturksnim vienkāršot plānošanas, atļauju piešķiršanas un saistītās iepirkuma procedūras, izmantojot Ūdeņraža paātrināšanas likumu. | 1. posms. Tiesību aktu stāšanās spēkā |
| Federālo zemju darba grupa efektīvai publiskajai pārvaldei (ANP 6.2.1. reforma) | Padarīt pārvaldību efektīvāku, uz nākotni orientētāku un inovācijai labvēlīgāku, plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūru koordinēšana federālā un federālo zemju līmenī. | Darba grupa ir izveidota, lai publicētu darba grupas ziņojumus ar ieteikumiem par dotācijām, plānošanu un atļauju piešķiršanu.<br>1. posms. Līdz 2021. gada 2. ceturksnim pabeigt pirmo progresa ziņojumu ar ieteikumu.<br>2. posms. Līdz 2022. gada 2. ceturksnim pabeigt otro progresa ziņojumu.<br>3. posms. Līdz 2025. gada 1. ceturksnim pabeigt vismaz 80 % no otrā progresa ziņojuma pasākumiem. | 1. posms. Pirmā progresa ziņojuma publicēšana<br>2. posms. Otrā progresa ziņojuma publicēšana<br>3. posms. Pabeigt 80 % no otrajā progresa ziņojumā minētajām darbībām (uzraudzīts, izmantojot ANM) |
| Atkrastes vēja enerģijas likums (ANM 7.1.5. reforma) | Radīt apstākļus atkrastes vējturbīnu paātrinātai izvietošanai. | 1. posms. Līdz 2023. gada 1. ceturksnim samazināt šķēršļus atjaunīgās enerģijas un nepieciešamās tīkla infrastruktūras attīstībai, vienkāršojot plānošanas un atļauju piešķiršanas procedūras attiecīgajiem projektiem. | 1. posms. Atkrastes vēja enerģijas likuma stāšanās spēkā (uzraudzīts, izmantojot ANM) |

Briselē,

*Padomes vārdā –*
*priekšsēdētājs*